

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

13 ביולי 2015

934

כ"ו בתמוז התשע"ה

עמוד

הצעת חוק הסיוע המשפטי (תיקון מס' 14) (סיוע משפטי לנפגעי עבירות מין בהליכים לפי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה), התשע"ה-2015 804

הצעת חוק הסיוע המשפטי (תיקון מס' 14) (סיוע משפטי לנפגעי עבירות מין בהליכים לפי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה), התשע"ה-2015

תיקון התוספת 1. בחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972¹, בתוספת, אחרי פרט 7 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לנפגע, ושיקולים אלה בלבד. למדינה שיקולים רחבים יותר מהשיקולים הנוגעים לנפגע העבירה, כמו שיקום העבריין, שיקולי מידתיות בהפעלת שיקול הדעת ושיקולים אחרים, שאינם תואמים בהכרח את האינטרס של נפגע העבירה המסוים.

האגף לסיוע משפטי במשרד המשפטים מספק, מכוח סעיף 2 לחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972 (להלן – חוק הסיוע המשפטי), שירות משפטי, לרבות ההוצאות הכרוכות בו, בעניינים ובהיקף שנקבעו בתקנות הסיוע המשפטי, התשל"ג-1973 (ק"ת התשל"ג, עמ' 2048), למי שידו אינה משגת לשאת בהוצאות ניהול ההליך. כמו כן, מונה התוספת לחוק הסיוע המשפטי שורה של עניינים שבהם יוענק סיוע משפטי בלא מבחן זכאות כלכלית, ואת היקף השירותים שיינתנו אותם עניינים. עוד יצוין כי זה שלוש שנים שותף האגף לסיוע משפטי לייצוג וליווי משפטי של משפחות נפגעי עבירות המתה, בשיתוף פעולה בין-משרדי עם משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

ההליך לקבלת צו הגבלה, ובכלל זה הליכי עיון חוזר, ערר או ערעור הנוגעים לבקשה לצו כאמור (ראו סעיף 7 לחוק המגבלות על עבריין מין), הוא הליך אזרחי, אף שהוא בא בעקבות הרשעה בפלילים. על נפגע עבירה הנכנס בגדרו של חוק המגבלות על עבריין מין, מוטלת החובה להוכיח כי אם עבריין המין יתגורר או יעבוד בקרבת מגוריו או מקום עבודתו, אזי ייגרם לו נזק נפשי של ממש. הקושי המובהק של נפגעות ונפגעי עבירות מין לזווג הליכים אשר נוגעים ישירות בטראומה שאותה חוו, והאינטרס של המדינה להגן על זכויותיהם של נפגעי עבירות מין ולהקל עליהם את הגישה לערכאות, מצדיקים הענקת סיוע משפטי מטעם המדינה לנפגעי עבירות כאמור, אף בלא מבחן זכאות כלכלית.

לכן, מוצע לתקן את התוספת לחוק הסיוע המשפטי, כך שנפגעי עבירות מין יהיו זכאים לשירות משפטי בכל הליך לפי חוק המגבלות על עבריין מין, בלא מבחן זכאות כלכלית.

הרחבות מסוג זה לחוק הסיוע המשפטי נעשו כבר בעבר מטעמים שונים, וביניהם אינטרס הציבור, זכות הגישה לערכאות וכן הרצון לאפשר מיצוי זכויות בהקשרים מסוימים שנועדו לתועלת הפרט. כך, נקבעו בחוק הסיוע המשפטי תחומים שונים שלגביהם השירות

מכשולים רבים ניצבים בפני אדם שנעברו כנגדו עבירות מין, בעת פתיחת הליך משפטי נגד מבצע העבירה. לרוב, מדובר באנשים המצויים במצוקה נפשית גדולה ונדרשים לאומץ רב כדי לזווג הליך משפטי שבו יהיה עליהם לגולל את הטראומה הקשה שעברו.

התיקון המוצע מטרתו להקל על נפגעות ונפגעי עבירות מין (להלן – נפגעי עבירה) בהגשת בקשה לצו לפי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004 (להלן – חוק המגבלות על עבריין מין), ולסייע להם למצות את זכותם לפי החוק האמור, בלי שהדבר יטיל עליהם נטל כלכלי, וזאת באמצעות מתן סיוע משפטי לנפגעי העבירה בכל הנוגע להליכים לפי החוק האמור, בלא מבחן זכאות כלכלית.

חוק המגבלות על עבריין מין נועד להגן על נפגעי עבירות מין ולמנוע נזק נפשי חמור נוסף שעלול להיגרם להם מהיתקלות תדירה בעבריין המין שפגע בהם. סעיף 3 לחוק האמור מאפשר לנפגע עבירה להגיש בקשה לקבלת צו מבית המשפט, המגביל מגורים או עבודה של עבריין המין בקרבת מקום המגורים או מקום העבודה של נפגע העבירה (להלן – צו הגבלה). צו כאמור יינתן אם שוכנע בית המשפט כי לנפגע העבירה עלול להיגרם נזק נפשי רב אם עבריין המין יתגורר או יעבוד בקרבת מקום מגוריו או מקום עבודתו של הנפגע.

בהתאם להוראות החוק, מי שיכולים להגיש את הבקשה לצו הגבלה הם נפגע העבירה או אדם מטעמו, היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, תובע משטרה או צבאי או עובד סוציאלי שמונה לפי חוק. עם זאת, מיום כניסתו של חוק המגבלות על עבריין מין לתוקף, נעשה שימוש מועט באפשרות להגיש בקשות לצווי הגבלה לפי החוק האמור.

הפרקליטות, אשר מנהלת מטעם המדינה את ההליך הפלילי כנגד עבריין המין, מקבלת מבית המשפט הודעה על בקשות לצווי הגבלה המוגשות לפי סעיף 3(ב)(2) לחוק המגבלות על עבריין מין ומתייצבת לדיונים בבקשות אלה בבתי המשפט, אך ככלל, היא אינה הגורם המתאים להגיש את הבקשה ולנהל את ההליך לקבלת צו לפי החוק האמור.

מאחר שמדובר בהליך אזרחי שבו בעל הדין הוא נפגע העבירה, ראוי כי הבקשה בהליך תוגש בידי נפגע העבירה, ותשקף לבית המשפט את השיקולים הרלוונטיים

¹ ס"ח התשל"ב, עמ' 95; התשע"ה, עמ' 141.

8" לנפגע עבירת מין, בכל הנוגע להליכים לפי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004², וסעיף 3 לא יחול:"

ד ב ר י ה ס ב ר

בכל הנוגע לייצוג בהליכים לפני ועדה פסיכיאטרית; קטין שבן משפחתו הגיש בקשה למתן צו הגנה מפניו; וכן ניצול שואה, בכל הנוגע להליכים שהוא נוקט לקבלת תגמולים המוענקים לניצולי שואה.

מובהר, כי יש להותיר על כנו את מבחן הסיכוי המשפטי בהליך, הקבוע בסעיף 4 לחוק הסיוע המשפטי. כך, רק במקרים שבהם יש בסיס סביר לכך שעלול להיגרם למבקש נזק נפשי רב, קרי יש בסיס סביר לכך שהמבקש יקבל צו הגבלה, יוענק לו סיוע משפטי.

המשפטי יינתן לאדם בלא מבחן זכאות כלכלית. כמו כן, בתוספת לחוק הסיוע המשפטי הוחרגו ממבחן הזכאות הכלכלית, בין השאר, מי שנעברה נגדו עבירה לפי סעיף 3375 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (החזקה בתנאי עבדות), או סעיף 377א(א) לחוק האמור (סחר בבני אדם), בכל הנוגע להליכים לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, או להליכים אזרחיים הנובעים מביצוע העבירות האמורות; חולה המאושפז על פי הוראת אשפוז (אשפוז כפוי) או הנמצא בטיפול מרפאתי על פי הוראה לטיפול מרפאתי,

² ס"ח התשס"ה, עמ' 6.

